

Gyakorlat teszi a...?

1982 nyarán első ízben vettek részt harmadéves hallgatók szakmai gyakorlaton. Mennyit is ért ez a gyakorlat? — erre keresték a választ az Új Impulzus szerkesztői.

A válaszok közül megpróbáljuk a legtipikusabbakat közreadni.

1. Mi a véleményed a szakmai gyakorlat 2x3 hetes bontásáról, arról, hogy államgazdálátási (vállalati III. igazságszolgáltatási) szervnél kell tölteni ezt az időt?

A: — Hasznos a 2x3 hetes gyakorlat, mivel tanulmányaink alatt szinte semmilyen gyakorlati tapasztalatot nem gyűjtünk.

B: — A joggyakorlat szélesebb köréről lehetnek így ismereteink, bár három hét egy-egy területen a munka mélyebb megismeréséhez kevés.

C: — Hasznosnak tartom a gyakorlatot, amennyiben azt a célt szolgálja, hogy az egyetemen elsajátított elméleti ismereteket megpróbálja a gyakorlatban, konkrét ügyeken keresztül felhasználni. Előnyös a 2x3 hetes bontás, ív kevesebb idő megy el a szünetből.

D: — Jó a felbontás, de ez az idő kevés, hogy valaki megfelelő átlátást és ismereteket kapjon az „életbeli munkáról”.

E: — Helyesnek tartom az állig gyakorlatot, mert lehetőséget adott egy fontos, de meglegelősen perifériusan kezelt jogterületre való konkrét betekintésre.

2. Milyen várakozással kezdte a gyakorlatnak, mi váltál tőle?

A: — Arra gondoltam, megismerhetem a tanácsi munkát, az osztály feladatait, részese lehetek az ottani munkának, segíthetek a gyakorlatvezetőnek.

B: — Félttem. Az egyetem túl elméleti képzést ad. (Pl.: a múlt félévben a szemináriumon szinte senki nem tudott egy munkaszervezőt megírni, holott akkor már tanultuk a szervezés elemeit.) Ahhoz, hogy valaki az elméletben tanultakat a gyakorlatban alkalmazni tudja, több éves munka szükséges. Ezért lehetett megilletődött egy III. éves hallgató a tényleges jogászai munka láttán.

Szerződés köt a vállalatához, ezért azt vártam, hogy betekinthsek az érvényes életébe, és megismerjem milyen jellegű problémák megoldása vár majd rám.

B: — Nem is várokozással, hanem teljes tájékozatlansággal néztem a gyakorlat elé. Az egyetemen semmiféle tájékoztatást nem kaptunk, röviddel a gyakorlat megkezdése előtt küldött papír sem nyújtott támpontot.

Az információ a fogadó szervnél még talán nagyobb gondot okozott, instruktorom szinte állandó kérdése az volt, mit akarok csinálni?

C: — Nem nagy várakozással néztem a gyakorlat elé, attól tartottam, érdemi munkát, konkrét feladatokat nem kapok, legfeljebb kivülről nézelődöm.

D: — Elképzeléseim nem nagyon voltak a tanácsi munkáról, ehhez sem az előadások, sem a szemináriumok nem nyújtottak komoly segítséget.

3. Hogyan telt a gyakorlat, milyen munkát végeztél; az instruktorod, a szerv dolgozóit adtak-e számodra feladatokat, nyújtottak-e segítséget ahhoz, hogy betekints egy jogterület, egy szerv életébe?

A: — Különös Rész ismerete nélkül érdemi munkát nem végeztünk. A szerv dolgozóitől töltött segítséget, amit tudtak.

B: — Konkrét munkát nem végeztem. Határozatokat, jelentéseket, felülvizsgálati kérelmeket olvastam. Az osztály dolgozóit közvetlen beszélgetések formájában mutatták meg feladataikat.

C: — A gyakorlat unalmasan telt. A szabadságok közébe csöppentünk. Aki éppen indult pihezni, az azért nem törődött velünk, aki éppen visszatért, az az elmaradt munkáit igyekezett elvégezni, és ezért nem foglalkozott velünk.

Instruktorom ellátott olvasnivalóval — ismertetőkkal, aktákkal. Ez kezdetben újdonság volt, de három hét alatt — csak ez unalmassá vált. Erdemi munkát nem végeztem.

D: — Igyekeztek segítséget adni, megismertetni a tanácsi munka több területével. Nem egy helyen töltöttem az időt, hanem „végigjártam” az osztályokat, ezzel betekintést nyertem különböző területek munkájába.

Feladatokat ugyan nem sokat tudtak adni, ennek alapvető oka gyakorlati tudnivalóim hiánya.

E: — A gyakorlatot komolyan vették. Szerződéses a vállalatához köt, ezért érdekem volt mind nekem, mind a vállalatnak az érdemi munka. Megvolt a kölcsönös érdeklődés, érdeklődés.

4. Az egyetemi előadások, szemináriumok nyújtottak-e alapot, ismereteket a gyakorlat elvégzéséhez?

A: — Az egyetemen tanuljuk meg az alapokat. Ez azonban nem elegendő, rengeteget kell még tanulni a tananyagon kívül. 3 év elvégzése után az emberben karrog a sok-sok megtanult szabály, nehéz köztük eligazodni.

B: — Sem az előadások, sem a szemináriumok nem adtak különösebb segítséget, mivel túlságosan elméleti jellegűek.

Hosszú szünet után ismét megjelent a jogi kar kiadványa, az Új Impulzus. A sok érdekes írás közül végül is ezt választottuk, gondolván, a szakmai gyakorlatok végzésében — végeztetésében, szakoktól függetlenül, azonosak a gondok.

C: — Feltétlenül nyújtottak, mivel az alapismeretek nélkül teljesen „kinai” lett volna a tanári munka.

D: — Az előadások anyaga segített, mivel ez szorosabb kapcsolatot mutatott a gyakorlattal, mint a szemináriumok, amelyek inkább elméleti kérdésekkel foglalkoztak.

5. Gazdagodtál-e ezzel a három héttel?

A: — Az érzésgazdagodásom nem számottevő.

B: — Szakmai-tanulmányi téren nem, de megismertem a munkahelyi hierarchiát, a főnökebeosztott viszonyt és találkoztam néhány meglepően hiányos ismeretekkel rendelkező jogászszal — vezető állásban.

C: — „Gazdagodtam”, legalábbis negatív tapasztalatokkal. Megfigyelhettem, hogyan (nem) dolgoznak az ottaniak.

D: — Megismertem — bár csak felszínesen — az államigazgatást a gyakorlatban, a tanácsi döntésmechanizmust, a hierarchiát. Megismertem a demokrácia gyakorlati alkalmazását, ellentmondásait és a tényleges hatáskörök tisztázatlanságát, az átfedéseket és ellentéteket. Tapasztaltam az „én osztályom a legfontosabb” elvet és a korszerűsítési törekvésekkel szembeni ellenállást.

E: — Gazdagodtam, mert az élettel kapcsolatba kerültem oly módon, hogy emberismeretet, tapasztalatot szereztem az állig munka területén. Fontos annak felismerése, hogy a jogszabályok mögött emberi sorsok állnak, s mindig csak a legközelebbi mérlegelés után dönthetünk.

6. Mit változtatnál?

A: — A szemináriumok legyenek gyakorlatiasabbak! Az egyetemen gyakorló jogászokat kell képezni, akik megállják a helyüket a gyakorlatban.

B: — Nem egyetlen osztályhoz kötném a gyakorlatot, hanem megpróbálnám bemutatni az egész apparátust. Három hét érdemi munkára rövid, de arra elég lenne, hogy a tanácsi munkáról átfogóbb — a lényegesebb tevékenységet bemutató — képet adjon.

C: — Szabadon választhassa meg a hallgató, mikor kívánja lekötni ezt az időt. Aki nem lakóhelyén töltötte a gyakorlatot anyagi terhet is vállalt nyakába, hiszen az utazás, étkezés költségeit nem fedezi a kifizetett minimális juttatás.

D: — A gyakorlat kötelező jellegét eltörölném, csak azoknak biztosítani lehetőséget, akik még nem döntöttek elhelyezkedésükről.

„Ez egy csendes, nyugodt hely”

Barátaim között nincs gyógyszerészhallgató, ismeretségi körömben is csak néhány. Pedig sok helyen megfordulok, ahol egyetemistákkal találkozhatok: A JATE-klubban, könyvtárban, sportpályákon, kocsmákban. Ezek a helyeken többnyire jogászok, főiskolások, bölcsészek, orvostanhallgatók társaságába keveredek. Az egyetemi újság külsősei között évek óta nem találhatók gyógyszerész, a kar tanulmányi, KISZ-munkájáról szinte semmit nem tudunk. Nincsenek hírneves gyógyszerész-rendezvények, a hallgatók arctalank és gyanítom: harctalanok.

A kar KISZ-titkárához, Monostori Ildikóhoz fordultam segítségül, beszéljen ő a gyógyszerészhallgatókról.

Egy mondatban hogyan jellemeznéd a kart?

— A gyógyszerésztudományi karra könnyebb bekerülni, mint elvégezni.

Úgy tudom, a KISZ-megbeszéléseken a kari reszortosok az orvostanhallgatókkal együtt vesznek részt. Miért nincsenek külön a gyógyszerészek?

— A tanulmányi reszort teljesen külön van, tehát van lehetőség a különválásra. Az hogy a gyógyszerészek nem válnak külön, az alapszervezeti munkát nem sérti. Sok mindent megpróbáltunk SZOTE-szinten, hogy a KISZ-munka emelkedjék, de nem nagy sikerrel: Vita a vitakörökön nincs, a propagandisták tevékenysége abban merül ki, hogy előadót hívnak meg. Másra nincs idejük.

És az alapszervezetekben?

— A vitakörök először a nemzetközi politikáról szóltak volna. Tájékozottság és érdeklenség miatt ezek nem értek semmit. Ezután egyetempolitikai dolgokkal foglalkoztak, hasonlóan negatív eredménnyel. A helyzetet segítő, a megyei KISZ-bizottság előadói irodát szervezett. Ennek sikerét lemérni nehéz lenne, mert csak most kezdenek ezzel a lehetőséggel élni.

Azt mondtad: elfoglaltak a propagandisták. Gondolom, a többi hallgató is hasonlóan időzavarban van. Szerinted értelmiségtől nevelést tud-e vállalni, támogatni a kar?

A válasz kiterő:

— A képzés és a képzés igényei jó szakembert kívánnak. Problémát okoz, hogy a képzési idő állandó, de a gyógyszerésztudomány egyre gyarapodik. Szerintem az ötéves képzés lenne az ideális. Először meg kellene állapítani a törzsanyagot, aztán háromfelé orientálni a hallgatókat: gyógyszerészi, klinikai és gyógyszerügyi szakra. Ezt úgy, hogy az alapok elsajátításával együtt specializálódhatnak a hallgatók.

Csönd van felétek...

— Nálunk magas az átlagéletkor, az emberek már nem akarnak vesztíteni. Ugyanakkor a félévhez szükséges 13 pont nagyon kevés, és a képzés ennél sokkal magasabb szinten álló embereket követel. A szigorúság összeállítás a 13 ponttal, és mindenki a kisebb ellenállás irányába tér ki. Ez egy csendes, nyugodt hely.

Nálatok létezik az oktatók hallgatói véleményezése?

— Nem. Ilyen nincs. És azt hiszem, az ötlet nemtetszést váltana ki.

Újra visszatérek az értelmiségivé válás kérdéséhez. Egy egészen nem mondható válasz:

— Mindig sikerül az ötven százalékos fizikai dolgozó arányt biztosítani...

Mit szólnál, ha azt mondanám lelemzésül: gyógyszerészgyerekek?

— Nézd, ha az igények megvannak, bárki ki tud törni. Taktikát változtattok. Egy másra irányuló kérdés, aztán megint vissza a meg nem válaszoltra.

Mi az oka a gyógyszerészek presztízscsökkenésének?

— Több oka van. A gyógyszeripar fejlődésével a „patikus” elvesztette azt a nimbuszt, amit előtte birtokolt. Aztán fontos ok

az a társadalmi beidegződés, miszerint, amit a nők is el tudnak végezni, az nem olyan nagy kunszt. Az anyagi megbecsülés viszont nem zuhan úgy, mint a pedagógusoknál. Manapság nincs olyan nagy távolság a beteg és a gyógyszerész között, hiszen az általános műveltség is növekedett.

Miért vagytok olyan elfoglaltak?

— Az óraszám a minisztériumi utasításoknak megfelelő — hangzik a hivatalos válasz — az órák ráadásul ki vannak töltve. Szerintem, nem is lehetne kevesebb. Az órarend-egyeztetéssel viszont vannak problémák, mert a tanításhoz kevés a helyiség. Régen 40–50 fős évfolyamokra tervezték a kart, mára ez megkétszereződött.

Gépielt papírokat vesz elő, a kari KISZ főlmérését a hallgatók időbeosztásáról:

— Egy héten a kötelező előadásokon átlagban 13 órában vesznek részt a hallgatók, gyakorlatokra hetente 20 órát áldoznak. Ez 7 órával több, mint az AOK-n! (felkiáltójel tőlem, — D. I.) A demonstrációkra való felkészülés átlagban 10 órát tesz ki.

Ez összesen 43 óra kötelező elfoglaltság. Gyógyszerészkarin intenzitással. Öt napra elosztva. És a nap minden szakára szét-szórva. Ember legyen a talpán (többnyire lányokról van szó), aki ezek után könyvet vesz, a kezébe, moziba, színházba jár, egyáltalán gondolkodik.

Valójában nem sokat tudtam meg a gyógyszerészkarról, nem is vállalkozhatok összefoglalásra. Ezért Págy Imre ötödéves orvostanhallgató, a SZOTE KISZ-titkár helyettesét kértem meg, hogy mondja el a „belülről kívülről” véleményét:

— A kar presztízse alacsony szinten van, hiszen a felvételizők nem a gimnáziumok eltanulóit közül kerülnek ki. Az AOK-ra nem kerül be, simán lehet gyógyszerészhallgató. A bekerült emberanyag meghatározza a tanulmányi munkát. Az oktatást általában középiskolási módszerek jellemzik, kötelező órára járás. Ehhez jönnek az igen kimerítő laboratóriumi gyakorlatok és a nehéz vizsgaidőszak. A kötelező tananyag mellett mással nem tud foglalkozni a gyógyszerészhallgató. Az AOK-n kevésbé vannak leterhelve a hallgatók!

Jellegzetes és meghatározó, hogy nagyon magas a női hallgatók létszáma. Ez sajátságos tanulási stílust jelent és azt, hogy toleránsabbak az ilyen tempóval. Az oktatási rendszer alkalmas arra, hogy a gyógyszerészi munka elvégzésére felelősséggel bocsássa a hallgatókat, de a tudományos továbbképzést nem segíti. Ez az oktatási és számonkérési rendszer igen kevés lehetőséget biztosít arra, hogy a kötelezőn túl más munkát is tudjon végezni, és ezzel esetleg kiugrani. Igaz, hogy az egyetem elvégzése után jóval több lesz a szabad idő, de kérdéses, hogy kialakul-e az önképzésre való igény.

Orvostanhallgató vagyok, tehát egy egyetemre járunk, de az AOK-s semmivel sincs közelebb egy gyógyszerészhez, mint egy jogászhoz vagy bölcsészhez. Összehasonlítva az orvoskar és gyógyszerészkar helyzetét az oktatásban, el kell mondanom, hogy az utóbbi sokkal rendezettebb, a gyakorlatok kitöltöttebbek, a képzés központjában az oktatás áll. Ugyanakkor ez az oktatási rendszer legfőbb jó szakembereket bocsát ki, de nem az ország problémáiról felelősséggel, kritikusan véleményt formáló értelmiséget.

A Szegei Egyetem időről időre be szokott mutatni olyan felsőoktatási intézményeket, melyeket kevésbé ismerhetünk. A „három nagyon” belül ugyan, de viszonylagos ismeretlenségben, az árnyékos oldalon működik a Gyógyszerésztudományi Kar. Irásmással egy kicsit be akarom világítani ezt az oldalt. Ha sértőnek, pontatlannak ítélné bárki, aki közelebbi ismerettségben áll a karral, ragadjon tollat és állítsa be pontosabban a reflektorokat!

D. I.

Magyar sport 1983.

2. Sorozatunk első részében az utánpótlás egyre növekvő gondjairól volt szó. Mindez szorosan összefügg az anyagi eszközök felhasználásának problémáival — beszéljünk most erről. Honnan is lehet — legalisan — a sportegyesületeknek pénze? Három forrásból: az állami, illetve bázisszervi támogatásból, valamint a szurkolók által fizetett belépődíjakból. Utóbbi a legtöbb helyen gyakorlatilag nulla. csak egy-egy jól menő labdarúgó. (lásd Rába ETO — most) vagy kézilabda-szakosztály (pl. Szegei Volán) jelenthet kivételt. Az egyesületek, szakosztályok döntő többsége ugyanis vagy egyáltalán nincs belépődíj, származó bevétele. vagy ami nem van, az a rendezők, játékezetők kifizetésére (sem) elég.

Ki kap, ki kaphat állami támogatást? Az első osztályú, illetve első osztályú versenyzőkkel rendelkező szakosztályok, az egyrészt helyes, hisz az élsportot támogatni kell. Másrészt viszont — éppen előbbiek miatt — rendkívül torz szemléletet eredményez: csak az élsportot kell támogatni, hisz az hozza a pénzt. Az egyesületi vezetők hálamosak megelégedezni arról, hogy a sportolók általában előbb harmad-, másod-, s csak végül — esetleg — elsőosztályúak. S ez, a teljesítmény szintjét tekintve, egyéni és csapatsportokra egyaránt igaz. Nem is beszélve az ún. piramis-elvről: semmilyen szinten nem létezik a sport bizonyos utánpótlás hátterbázis nélkül.

E szemlélet hibáinak ékes példája a Szegei Vasutas kosárlabdazakosztályának tavaly nyári fel-

osztatása. A fiatalokból álló, fejlődőképes férfi és női csapat egyaránt erőssége volt az NB II legnehezebb bajnokságának, a középsoportnak. Az egyesületben azonban az első osztályba tartó birkózók több pénzt sejtettek, így a kosarasokat szélnek eresztették. s lett az ország egyik legjobb kosárlabda-teréből — birkózó csarnok. A kitűnő padló — rajta birkózó szőnyeg —, s a több százazres — csak kosárlabdához, illetve labdajátékokhoz használható — felszerelés, az maradt (hogy maga a „szélnek eresztés” hátulról szervezett módja is megér egy nemzetközi unfair-play-díjat, az más kérdés). Ennyit az állami támogatásokról...

A bázisszerveknek megvan a sportra fordítható — hol kisebb, hol nagyobb — legális anyagi keretük. Meg az illegális. Ez talán az érdekesebb. Vajon mit gondol az a munkás a magyar sportról, akivel közlik: jutalmat kapott, írta alá, fölvennie azonban nem szükséges... Az ilyen és hasonló eljárások teszik átláthatatlanná sportéletünk háttérét. Nyilvánvaló: az anyagi juttatások rendszere alapos reformra szorul. Ez a sportvezetés problémája. Csak hogy: egy gazdaságossági alapon végrehajtott reform feleslegessé tenné sok, az aporátusban ténykedő ember munkáját. Megvárni tőlük — hasznos foglalat lenne. Hogy ne lehessen sok hozzá nem értő piócáia sportéletünknek. Aki viszont megérdemlik azokat fizessék meg. Tiszteségesen. Legálisan. Ne csak az élsportban.

bal-ta